

NIET-AANGEBOREN HERSENLETSEL

**Clïentendag Professionals in NAH
15 december 2012**

**Hans van Dam, docent en consulent hersenletsel
h.vandam@nah.nl**

PROGRAMMA

- Hersenletsel
- Hersenen
- Hersenletsel en gevolgen
- Waar iedereen last van heeft en waarom
- Moeilijkste hersenfuncties
- Hoe nu verder?

HERSENLETSEL

- ✓ Ongeval
- ✓ Zuurstoftekort
- ✓ CVA (herseninfectie, hersenbloeding)
- ✓ Hersenvliesontsteking
- ✓ Hersentumor
- ✓ Multiple Sclerose
- ✓ Ziekte van Parkinson
- ✓ Dementie

HERSENEN

- **Alles wat we doen loopt via onze hersenen**
- **Hersenen zijn heel gevoelig voor invloed van buitenaf.**
- **Functies mogelijk door goede samenwerking van verschillende hersendelen.**

INGEWIKKELDE FUNCTIES(1)

- Invoelingsvermogen
- Vooruit kunnen kijken/zich een beeld van de toekomst kunnen vormen.
- Nadenken over jezelf en je eigen gedrag (zelfevaluatie) – zeker door de ogen van de ander!
- Aandacht en concentratie
- Kunnen schakelen van het ene naar het andere onderwerp

INGEWIKKELDE FUNCTIES(2)

- De ander aanvoelen
- Strategisch denken
- Weloverwogen beslissen
- Gedrag uitstellen
- Interne motivatie
- Gedrag aanpassen op basis van wisselende omstandigheden
- Emotieregulering

GEVOLGEN BIJ HERSENLETSEL

- De ingewikkelde functies zijn niet meer goed mogelijk.
- Bij verlies van invoelingsvermogen ontstaat egocentrie – iets heel anders dan egoïsme!
- Denken en reageren wordt vaak trager, kost meer moeite.
- Intelligentie blijft vaak goed – mensen met hersenletsel zijn niet gek of dom!

ZICHTBAAR EN ONZICHTBARE GEVOLGEN

- Bij zichtbare gevolgen, bijvoorbeeld een verlamming, krijgen mensen vaak begrip, maar hebben ze vaak ook veel frustratie.
- Voor onzichtbare gevolgen krijgen mensen vaak geen begrip, maar verwijt!

HOE NU VERDER? (1)

- **Het leven wordt niet meer zoals het was.**
- **Iedereen houdt enkele onzichtbare gevolgen, soms ook zichtbare gevolgen.**
- **Begrijpen wat er is gebeurd, welke hersenschade er is en welke gevolgen dat heeft, is erg belangrijk.**
- **Inzicht is ook belangrijk voor naasten, bv partner, kinderen, ouders, grootouders.**

HOE NU VERDER? (2)

- Samen met je partner of je kinderen kom je er vaak niet uit.
- Ambulant begeleider belangrijk!
- Met elkaar zoeken naar aanpassingen aan de veranderde situatie.
- Niet gemakkelijk, maar het moeilijke kan vaak ook!